

Neljapäev, 7. mai 2009

Aastaaruanne inimõiguste kohta maailmas 2008. aastal ja Euroopa Liidu poliitika selles valdkonnas

P6_TA(2009)0385

Euroopa Parlamendi 7. mai 2009. aasta resolutsioon aastaaruande kohta inimõiguste kohta maailmas 2008. aastal ja Euroopa Liidu poliitika selles valdkonnas (2008/2336(INI))

(2010/C 212 E/11)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse kümnendat Euroopa Liidu aastaaruannet inimõiguste kohta (2008) (nõukogu dokument 14146/1/2008);
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 3, 6, 11, 13 ja 19 ning EÜ asutamislepingu artikleid 177 ja 300;
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ja kõiki asjaomaseid rahvusvahelisi inimõigustealaseid õigusakte ⁽¹⁾;
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja;
- võttes arvesse kõiki ÜRO inimõiguste konventsioone ja nende fakultatiivprotokolle;
- võttes arvesse piirkondlikke inimõigustealaseid õigusakte, sealhulgas eelkõige inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat, selle fakultatiivprotokollid naiste õiguste kohta Aafrikas ja Ameerika inimõiguste konventsiooni ning Araabia inimõiguste hartat;
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2009. aasta resolutsiooni olukorra kohta Gaza sektoris ⁽²⁾ ning üldasjade ja välissuhete nõukogu 27. jaanuari 2009. aasta järeldusi Lähis-Ida rahuprotsessi kohta;
- võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu (ICC) Rooma statuudi jõustumist 1. juulil 2002 ning oma resolutsioone, mis on seotud Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga ⁽³⁾;
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu inimkaubanduse vastaste meetmete konventsiooni ning 2005. aasta ELi kava inimkaubanduse tõkestamise ja selle vastase võitluse heade tavade, standardite ning korra kohta ⁽⁴⁾;
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni protokollid nr 13 surmanuhtluse igas olukorras kaotamise kohta;
- võttes arvesse piinamise ning muude julmade, ebainimlike või inimväärikust alandavate kohtlemis- või karistamisviiside vastast ÜRO konventsiooni (piinamisvastast konventsiooni);
- võttes arvesse ÜRO lapse õiguste konventsiooni;
- võttes arvesse ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ja selle fakultatiivprotokollid;

⁽¹⁾ Kõigi asjakohaste põhitekstide osas vt. väliskomisjoni raporti A6-0128/2007 III lisa tabelit.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2009)0025.

⁽³⁾ EÜT C 379, 7.12.1998, lk 265; EÜT C 262, 18.9.2001, lk 262; EÜT C 293 E, 28.11.2002, lk 88; ELT C 271 E, 12.11.2003, lk 576; Vastuvõetud tekstid, 22. mai 2008, P6_TA(2008)0238; Vastuvõetud tekstid, 21. oktoober 2008, P6_TA(2008)0496.

⁽⁴⁾ ELT C 311, 9.12.2005, lk 1.

Neljapäev, 7. mai 2009

- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ⁽¹⁾;
- võttes arvesse AKV-EÜ partnerluslepingut ja selle muudatusi ⁽²⁾;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1889/2006 rahastamisvahendi loomise kohta demokraatia ja inimõiguste edendamiseks kogu maailmas ⁽³⁾ (demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend);
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone inimõiguste kohta maailmas;
- võttes arvesse oma resolutsioone ÜRO inimõiguste nõukogu (UNHRC) viienda ja seitsmenda istungjärgu kohta, mis võeti vastu vastavalt 7. juunil 2007. aastal ⁽⁴⁾ ja 21. veebruaril 2008. aastal ⁽⁵⁾, ning ÜRO inimõiguste nõukogu käsitlevate läbirääkimiste tulemuste kohta;
- võttes arvesse oma 14. veebruari 2006. aasta resolutsiooni inimõiguste- ja demokraatiaklausli kohta Euroopa Liidu kokkulepetes ⁽⁶⁾;
- võttes arvesse oma 1. veebruari 2007. aasta ⁽⁷⁾ ja 26. aprilli 2007. aasta ⁽⁸⁾ resolutsioone surmanuhtluse üldise moratooriumi algatuse kohta ning ÜRO Peaassamblee 18. detsembri 2007. aasta resolutsiooni 62/149 surmanuhtluse kasutamisele moratooriumi kehtestamise kohta;
- võttes arvesse oma 20. septembri 2001. aasta resolutsiooni naiste suguelundite moonutamise kohta ⁽⁹⁾, mis kinnitab, et niisugune moonutamine mis tahes kujul ja määral on naistevastane vägivalldategu ning kujutab endast naiste põhiõiguste rikkumist;
- võttes arvesse oma 6. septembri 2007. aasta resolutsiooni kolmandate riikidega peetavate inimõigustealaste dialoogide ja konsultatsioonide kohta ⁽¹⁰⁾, mis hõlmab ka naiste õigusi, mida tuleb inimõigustealastes dialoogides selgesõnaliselt käsitleda;
- võttes arvesse oma 4. septembri 2008. aasta resolutsiooni hinnangu andmise kohta ELi sanktsioonidele osana ELi tegevusest ja poliitikast inimõiguste valdkonnas ⁽¹¹⁾;
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2008. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu lapse õiguste strateegia väljatöötamise kohta ⁽¹²⁾;
- võttes arvesse oma 6. juuli 2006. aasta resolutsiooni sõnavabaduse kohta Internetis ⁽¹³⁾;
- võttes arvesse kõiki oma kiireloomulisi resolutsioone inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete rikkumise juhtumite kohta;
- võttes arvesse 2007. aasta detsembris Lissabonis peetud Euroopa Liidu valitsusväliste organisatsioonide inimõiguste foorumit;
- võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni, mille allkirjastasid 30. märtsil 2007 Euroopa Ühendus ja enamik selle liikmesriike ning millega on ette nähtud kohustus hõlmata puudega inimeste huvid ja mured inimõigustegevusse kolmandate riikide suhtes;

⁽¹⁾ ELT C 303, 14.12.2007, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 317, 15.12.2000, lk 3; ELT L 209, 11.8.2005, lk 27.

⁽³⁾ ELT L 386, 29.12.2006, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 125 E, 22.5.2008, lk 220.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0065.

⁽⁶⁾ ELT C 290 E, 29.11.2006, lk 107.

⁽⁷⁾ ELT C 250 E, 25.10.2007, lk 91.

⁽⁸⁾ ELT C 74 E, 20.3.2008, lk 775.

⁽⁹⁾ EÜT C 77 E, 28.3.2002, lk 126.

⁽¹⁰⁾ ELT C 187 E, 24.7.2008, lk 214.

⁽¹¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0405.

⁽¹²⁾ ELT C 41 E, 19.2.2009, lk 24.

⁽¹³⁾ ELT C 303 E, 13.12.2006, lk 879.

Neljapäev, 7. mai 2009

- võttes arvesse ÜRO deklaratsiooni inimõiguste kaitsjate kohta ning ÜRO peasekretäri inimõiguste kaitsjate eriesindaja tegevust;
 - võttes arvesse rahvusvahelist konventsiooni kõigi isikute sunniviisilise kadumise eest kaitsmise kohta, mis võeti vastu 2006. aasta detsembris;
 - võttes arvesse Euroopa Liidu suuniseid rahvusvahelise humanitaarõiguse (IHL) järgimise edendamiseks ⁽¹⁾, laste ja relvastatud konfliktide ning inimõiguste kaitsjate kohta ning samuti surmanuhtluse, piinamise ning muu julma, ebainimliku ja alandava kohtlemise kohta, inimõiguste alaste dialoogide kohta kolmandate riikidega ning lapse õiguste edendamise ja kaitse kohta ning naistevastase vägivalda kohta ja naiste diskrimineerimise kõigi vormide vastase võitluse kohta;
 - võttes arvesse oma 8. mai 2008. aasta resolutsiooni ELi valimisvaatlusmissioonide kohta: eesmärgid, tavad ja tulevased väljakutsed ⁽²⁾;
 - võttes arvesse oma 14. jaanuari 2009. aasta resolutsiooni ÜRO inimõiguste nõukogu arengu, sealhulgas ELi rolli kohta ⁽³⁾;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 45 ja artikli 112 lõiget 2;
 - võttes arvesse väliskomisjoni arvamust (A6-0264/2009),
- A. arvestades, et inimõigused ja nende õiguste kaitse tuginevad inimväärikuse tunnustamisele; arvestades, et sellega seoses tuleb meelde tuletada, et inimõiguste ülddeklaratsioon algab sõnadega: „inimkonna kõigi liikmete väärikuse, nende võrdsuse ning võõrandamatute õiguste tunnustamine on vabaduse, õigluse ja üldise rahu alus“;
- B. arvestades, et õiglus, vabadus, demokraatia ja õigusriigi põhimõtted tulenevad inimväärikuse tõelisest tunnustamisest ja arvestades, et selline tunnustamine on kõigi inimõiguste alus;
- C. arvestades, et nõukogu ja komisjoni kümnes ELi aastaaruanne inimõiguste kohta (2008) annab üldise ülevaate ELi institutsioonide tegevusest seoses inimõigustega Euroopa Liidus ja väljaspool Euroopa Liitu;
- D. arvestades, et selle resolutsiooni eesmärk on uurida, hinnata ja vajaduse korral konstruktiivselt kritiseerida komisjoni, nõukogu ning Euroopa Parlamendi inimõigustealast tegevust;
- E. arvestades, et inimõiguste olukord Euroopa Liidus mõjutab otseselt ELi usaldusväarsust ja suutlikkust rakendada tulemuslikku inimõigustealast välispoliitikat;
- F. arvestades, et tuleb püüelda selle poole, et kahepoolsete või piirkondlike kaubanduslepingute läbirääkimistel ja rakendamisel pööratakse rohkem tähelepanu põhiliste inimõiguste austamisele, eelkõige poliitiliste õiguste austamisele, isegi kui on tegemist oluliste kaubanduspartneritega sõlmitud kaubanduslepingutega;
- G. arvestades, et ELi ja selle kolmandatest riikidest partneritega sõlmitud lepingutes tuleb järgida inimõigusi puudutavaid klausleid;

⁽¹⁾ ELT C 327, 23.12.2005, lk 4.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0194.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2009)0021.

Neljapäev, 7. mai 2009

H. arvestades, et inimõiguste edendamine on maailma eri piirkondades endiselt ohus, kuna inimõiguste rikkumine käib vältimatult käsikäes inimõiguste rikkujate jõupingutustega vähendada inimõigusi edendava mis tahes poliitika mõju, eelkõige riikides, kus inimõiguste rikkumised on ebademokraatliku valituse võimul püsimiseks olulise tähtsusega,

1. on seisukohal, et ELil tuleb liikuda ühtse ja järjekindla poliitika suunas, et toetada ja edendada inimõigusi kogu maailmas, ja rõhutab vajadust sellise poliitika tõhusama elluviimise järele;

2. kinnitab oma veendumust, et inimõiguste edendamise parandamiseks tuleb tugevdada ELi ühist välis- ja julgeolekupoliitikat (ÜVJP) ning tuleb tagada, et inimõiguste edendamine kui ÜVJP peamine eesmärk, nagu on osutatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 11, viidaks rangelt ellu ELi dialoogides ja institutsionaalsetes suhetes kõikide maailma riikidega;

3. kutsub nõukogu ja komisjoni üles tegema suuremaid jõupingutusi, et suurendada ELi võimet reageerida kiiresti inimõiguste rikkumistele kolmandate riikide poolt; rõhutab ELi võtmerolli inimõiguste valdkonnas tänapäeva maailmas ning vastavaid suurenenud ootusi; nõuab ELi ühist lähenemisviisi inimõigustele nii välispoliitikas kui ka liidu sees;

4. nõuab jätkuvat maksimaalset valvsust seoses inimõigusi puudutavate klauslite järgimisega ELi ja selle kolmandatest riikidest partneritega sõlmitud lepingutes ning selliste klauslite süsteemset lisamist tulevastes lepingutesse; juhib tähelepanu asjaolule, et inimõigusi puudutav klausel kui oluline element peaks kehtima lepingu kõikide sätete suhtes; kordab oma nõuet, et sellele klauslile tuleks süsteemset lisada klausli järgimist tõeliselt tagav mehhanism;

Euroopa Liidu aastaaruanne inimõiguste kohta 2008

5. rõhutab Euroopa Liidu inimõiguste aastaaruande olulisust Euroopa Liidu inimõigustealase poliitika analüüsimisel ja hindamisel ning tunnustab ELi institutsioonide selle valdkonna tegevuse positiivset rolli;

6. kordab oma nõuet, et poliitika hindamiseks tuleks anda rohkem ja paremat teavet ning et tuleks esitada elemente ja suuniseid üldise lähenemisviisi parandamiseks, vastuolude vähendamiseks ning poliitiliste prioriteetide riigipõhiseks kohandamiseks eesmärgiga võtta vastu inimõigustealane riiklik strateegia või vähemalt inimõigusi käsitlev peatükk riigi strateegiadokumentides; kordab oma nõuet hinnata regulaarselt teatud ajavahemike järel ELi inimõigustealase poliitika, inimõigustealaste vahendite ja algatuste kasutamist ning tulemusi kolmandates riikides; kutsub nõukogu ja komisjoni üles töötama välja konkreetsete mõõdetavad näitajad ja võrdlusalused, et mõõta kõnealuste poliitikavaldkondade tõhusust;

7. tervitab 2008. aasta aruande avalikku esitlemist nõukogu ja komisjoni poolt Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjoni 4. novembril 2008. aastal peetud koosolekul, mis langes kokku 10. detsembril 1948. aastal vastuvõetud inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäevaga, ning selle esitlemist täiskogu istungjärgul samal päeval, kui Hu Jiale anti Euroopa Parlamendi iga-aastane Sahharovi auhind mõttevabaduse eest;

8. kutsub taas nõukogu ja komisjoni üles tuvastama „erilist muret tekitavad riigid“, kus inimõiguste edendamine on eriti raske, samuti riigid, kus rikutakse inimõigusi, ning töötama välja niisugused kriteeriumid, mille abil saaks mõõta riike nende inimõiguste olukorra alusel ja seeläbi luua konkreetseid poliitilisi prioriteete;

9. kutsub nõukogu ja komisjoni üles tegema suuremaid jõupingutusi, et levitada inimõigusi käsitlevat aastaaruannet ja tagada selle jõudmine võimalikult laia üldsuseni; nõuab ka avalike teabekampaaniate korraldamist, mis on suunatud ELi maine tõstmisele selles valdkonnas;

Neljapäev, 7. mai 2009

10. kutsub nõukogu ja komisjoni üles teostama korrapäraselt sotsiaalset mõju ja ühiskondlikku teadlikkust käsitlevaid uuringuid liidu tegevuse kohta inimõiguste valdkonnas;

11. on seisukohal, et aruanne näitab, et hoolimata mõnes liikmesriigis läbiviidud uuringutest ei ole EL hinnanud liikmesriikide tegevust seoses USA terrorismivastase poliitikaga Bushi administratsiooni ajal;

12. kutsub nõukogu kooskõlas 2008. aasta aprillis Peruu Kongressil ühehäälselt vastu võetud resolutsiooniga üles kavandama Movimiento Revolucionario Túpac Amaru (MRTA) lisamist terroristlike organisatsioonide Euroopa nimekirja;

13. rõhutab, et sisserändepoliitika kujutab endast väljakutset seoses ELi inimõigustealase välistegevuse usaldusväärsusega suurte arvamusrühmade silmis kogu maailmas;

Nõukogu ja komisjoni inimõigustealane tegevus rahvusvahelistel foorumitel

14. on seisukohal, et nõukogu inimõiguste sekretariaadi kvantitatiivne ja kvalitatiivne täiustamine võimaldaks ELil veelgi tõsta oma mainet inimõiguste edendamisel ning inimõiguste austamise tagamisel oma välispoliitikas; loodab, et välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tulevane määramine, kellest saaks ka komisjoni asepresident, edendaks Lissaboni leping jõustumisel märkimisväärselt ELi sidusust;

15. peab hädavajalikuks, võttes arvesse inimõigustealaste küsimuste olulisust konflikti- ja konfliktijärgsetes olukordades, et kõigil ELi eriesindajatel oleks tulevikus volitused, milles on konkreetselt ära märgitud inimõiguste austamise edendamine ja tagamine;

16. kordab oma nõuet, et komisjon julgustaks Euroopa Liidu liikmesriike ja kolmandaid riike, kellega on käimas läbirääkimised nende tulevase ühinemise või suhete tihendamise üle, allkirjastama ja ratifitseerima kõik peamised ÜRO ja Euroopa Nõukogu inimõiguste konventsioonid ja nende fakultatiivprotokollid ning tegema koostööd rahvusvaheliste inimõiguste menetluste ja mehhanismide raames; nõuab raamkokkuleppe sõlmimist Euroopa Liidu ja ÜRO pagulaste ülemvoliniku vahel, et edendada ÜRO konventsioonide ratifitseerimist ja rakendamist kõikides liikmesriikides;

17. kutsub nõukogu ja komisjoni jätkama aktiivseid jõupingutusi Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi ratifitseerimise ja rakendusaktide vastuvõtmise edendamiseks kogu maailmas vastavalt nõukogu 16. juuni 2003. aasta ühisele seisukohale 2003/444/ÜVJP Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohta ⁽¹⁾ ja ühisest seisukohast lähtuvalt 2004. aasta tegevuskavale; nõuab niisuguste jõupingutuste laiendamist ka Rahvusvahelise Kriminaalkohtu eesõiguste ja puutumatus kokkuleppe ratifitseerimisele ja rakendamisele, mis on kohtu tähtis töövahend; tervitab asjaolu, et Rooma statuudi ratifitseerimine Madagaskari, Cooki saarte ja Suriname poolt 2008. aastal suurendas osalisriikide arvu 2008. aasta juulis 108ni; nõuab, et Tšehhi Vabariik kui ainuke ELi liikmesriik, kes ei ole veel Rooma statuuti ratifitseerinud, teeks seda lõpuks viivitamatult ⁽²⁾; nõuab tungival, et Rumeenia tühistaks oma kahepoolse immuunitedilepingu Ameerika Ühendriikidega;

⁽¹⁾ ELT L 150, 18.6.2003, lk 67.

⁽²⁾ 18. juuli 2008. aasta seisuga ei olnud Rooma statuuti veel ratifitseerinud 85 riiki: Alžeeria, Angola, Araabia Ühendemiraadid, Armeenia, Aserbaidžaan, Bahama, Bahrein, Bangladesh, Belau, Bhutan, Brunei, Cabo Verde, Côte d'Ivoire, Egiptus, Ekvatoriaal-Guinea, Eritrea, Etioopia, Filipiinid, Grenada, Guatemala, Guinea-Bissau, Haiti, Hiina, India, Indoneesia, Iraan, Iraak, Iisrael, Jamaica, Jeemen, Kamerun, Kasahstan, Katar, Kiribati, Korea Rahvademokraatlik Vabariik, Kuuba, Kuveit, Kõrgõzstan, Laos, Liibanon, Liibüa, Malaisia, Maldivid, Maroko, Mauritaania, Mikroneesia Liiduriigid, Moldova, Monaco, Mosambiik, Myanmar/Birma, Nepal, Nicaragua, Oman, Pakistan, Paapua Uus-Guinea, Rwanda, Saint Lucia, São Tomé ja Príncipe, Saudi Araabia, Seišellid, Singapur, Saalomoni Saared, Salvador, Somaalia, Sri Lanka, Sudaan, Svaasimaa, Süüria, Tai, Togo, Tonga, Tšiili, Tšehhi Vabariik, Tuneesia, Tuvalu, Türgi, Türkmenistan, Ukraina, USA, Usbekistan, Valgevene, Vanuatu, Venemaa Föderatsioon, Vietnam, Zimbabwe.

Neljapäev, 7. mai 2009

18. palub kõikidel eesistujariikidel tõsta Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga tehtava koostöö tähtsust kõikidel ELi tippkohtumistel ja dialoogides kolmandate riikidega, sh ELi–Venemaa tippkohtumisel ja ELi–Hiina dialoogides, ning nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid tihendaksid koostööd kohtuga ning sõlmiksid kahepoolsed kokkulepped otsuste täitmise ning tunnistajate ja ohvrite kaitsmise kohta; tunnustab ELi ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu vahelist koostöö- ja abikokkulepet ning kutsub selle põhjal Euroopa Liitu ja tema liikmesriike üles andma kohtule pooleliolevates kohtuasjades kogu vajalikku abi, muu hulgas kohapealset abi; seoses sellega väljendab heameelt Belgia ja Portugali abi üle Jean-Pierre Bemba vahistamisel ja Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule üleandmisel 2008. aasta mais;

19. nõuab, et Euroopa Ühendus ja selle liikmesriigid ratifitseeriks kiiresti ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni; nõuab kindlalt, et konventsiooni fakultatiivprotokolli vaadeldaks selle lahutamatu osana, ning nõuab, et konventsiooni ja protokolliga ühinemine toimuks üheaegselt ⁽¹⁾;

20. rõhutab vajadust tugevdada veelgi Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide aktiivset osalemist inimõiguste ja demokraatia küsimustes mitmesugustel rahvusvahelistel foorumitel 2009. aastal, sealhulgas ÜRO inimõiguste nõukogu, ÜRO Peaassamblee, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) ministrite nõukogu ning Euroopa Nõukogu töös;

21. tervitab demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi abil rahastatud inimõiguste kaitsjate konverentsi toimumist Euroopa Parlamendis Brüsselis 7.–8. oktoobril 2008. aastal kui olulist Euroopa Parlamendi, komisjoni ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni vahelist algatust, mis märkis inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva;

22. tunneb heameelt Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu vahelise koostöö üle, mis toimub 2007. aasta mais allkirjastatud vastastikuse mõistmise memorandumi raames; tervitab asjaolu, et neljapoolsed kohtumised toimusid 23. oktoobril 2007. aastal ja 10. märtsil 2008. aastal ELi eesistujariigi, komisjoni, Euroopa Nõukogu peasekretäri ja Euroopa Nõukogu ministrite komitee eesistuja vahel; kinnitab veel kord koostöö edasise edendamise tähtsust inimõiguste, õigusriigi põhimõtete ja pluralistliku demokraatia valdkonnas, mis on mõlema organisatsiooni ja kõikide ELi liikmesriikide ühised väärtused;

23. tervitab komisjoni ja Euroopa Nõukogu vahel 18. juunil 2008. aastal sõlmitud kokkulepet koostöö kohta ELi Põhiõiguste Ametis; juhib tähelepanu, et kokkulepe hõlmab sätteid regulaarsete kohtumiste korraldamise, teabevahetuse ja tegevuse kooskõlastamise kohta;

24. tunneb heameelt asjaolu üle, et kassettlahingumootor konventsioon võeti vastu 19.–30. mail 2008. aastal Dublinis toimunud diplomaatilisel konverentsil; väljendab muret seoses asjaoluga, et mitte kõik Euroopa Liidu liikmesriigid ei kirjutanud 3. detsembril 2008. aastal Oslos toimunud allkirjastamiskonverentsil lepingule alla, ning palub neil seda võimalikult kiiresti teha ⁽²⁾; märgib, et konventsiooniga kehtestatakse igasuguse tsiviiliskutetele vastuvõetamatut kahju tekitava kassettlahingumootor viivitamatu ja tingimusteta keelustamine;

25. väljendab heameelt Serbia koostöö üle Radovan Karadžići vahistamisel ja üleandmisel endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelisele kriminaalkohtule; märgib murelikult, et Ratko Mladić ja Goran Hadžić on jätkuvalt tabamata ja neid ei ole veel viidud endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu ette; kutsub sellega seoses Serbia ametivõime üles tagama täielik koostöö endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga, mis peaks viima kõikide järelejäänud süüdistatavate vahistamise ja üleandmiseni, et avada tee stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu ratifitseerimiseks;

⁽¹⁾ 2008. aasta novembri seisuga on konventsiooni ja selle fakultatiivprotokolli ratifitseerinud Austria, Hispaania, Sloveenia ja Ungari.

⁽²⁾ ELi liikmesriikidest ei ole konventsiooni veel allkirjastanud Küpros, Eesti, Soome, Kreeka, , Läti, Leedu, Poola, Rumeenia ja Slovakkia.

Neljapäev, 7. mai 2009

26. nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid teeksid täies ulatuses koostööd rahvusvaheliste kriminaalõiguse mehhanismidega, eelkõige tagaotsitavate vastutusele võtmisel; märgib väga murelikult, et Sudaan pole ikka veel vahistanud ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtule üle andnud Ahmad Muhammad Haruni (Ahmad Haruni) ja Ali Muhammad Ali Abd-Al-Rahmani (Ali Kushaybi), eirates sellega oma kohustusi, mis tulenevad ÜRO julgeolekunõukogu resolutsioonist 1593 (2005); mõistab kindlalt hukka Sudaani kättemaksu, mis järgnes Rahvusvahelise Kriminaalkohtu korraldusele president al-Bashiri vahistamiseks, ning väljendab sügavat muret hiljutise rünnaku pärast inimõiguste kaitsjate vastu, mille tagajärjel vahistati 2008. a. juunis Mohammed el-Sari, kes mõisteti koostöö eest Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga 17 aastaks vangi; tunneb heameelt peamise opositsioonipartei, Rahvakongressi Partei juhi Hassan al-Turabi vabastamise üle pärast seda, kui teda oli kaks kuud kinni peetud sõnavõtu eest, milles ta kutsus president al-Bashiri üles võtma Dārfūris toime pandud kuritegude eest poliitilist vastutust; lõpuks tuletab meelde oma 22. mai 2008. aasta resolutsiooni Sudaani ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohta ⁽¹⁾ ning kutsub ELi eesistujaid ja liikmesriike taas kord üles tegutsema oma sõnade kohaselt, mida on väljendatud ELi 2008. aasta märtsi deklaratsioonis ja nõukogu 2008. aasta juuni järeldustes Sudaani kohta, milles väideti, et EL „on valmis kaaluma meetmeid isikute vastu, kes vastutavad selle eest, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga ei tehta koostööd, juhul kui ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1593 koostöö kohta Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga jätkuvalt ei järgita”;

27. tervitab Rahvusvahelise Kriminaalkohtu esimese kohtuprotsessi algust 26. jaanuaril 2009. aastal Kongo Demokraatliku Vabariigi Thomas Lubanga üle ning märgib, et see on rahvusvahelise kriminaalõiguse ajaloos esimene kohtuprotsess, kus ohvrid aktiivselt osalevad; seoses sellega nõuab tungivalt, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus tugevdaks teavitusalaseid jõupingutusi, et kaasata kriisiolukorras riikide kogukondi niisugusesse edasiviiva interaktsiooni protsessi Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga, mis on loodud selle mandaadi mõistmise ja toetuse edendamiseks, ootuse ohjamiseks ning võimaldamaks kõnealustel kogukondadel järgida ja mõista rahvusvahelise õigusemõistmise protsessi kriminaalasjades; väljendab heameelt Kongo Demokraatliku Vabariigi koostöö üle Thomas Lubanga, Germain Katanga ja Mathieu Ngudjolo üleandmisel Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule; taunib siiski asjaolu, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu korraldust Bosco Ntaganda vahistamiseks ei ole veel täidetud, ning palub üldasjade ja välissuhete nõukogu tulevastel koosolekutel nõuda Bosco Ntaganda kohest vahistamist ja üleandmist Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule; märgib murelikult, et Kongo Demokraatliku Vabariigi niigi rahutut olukorda on veelgi destabiliseerinud 24. detsembrist 2008 13. jaanuarini 2009 Kongo Demokraatliku Vabariigi põhjaosas toimunud Issanda vastupanuarmee (Lord's Resistance Army) uued rünnakud, mille käigus tapeti jõhkralt vähemalt 620 tsiviilisikut ja rööviti rohkem kui 160 last; seetõttu rõhutab vajadust vahistada kiiresti Issanda vastupanuarmee komandörid, nagu on nõutud Euroopa Parlamendi 21. oktoobri 2008. aasta resolutsioonis Joseph Konyle süüdistuse esitamise ja tema Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ette toomise kohta ⁽²⁾; märgib murelikult, et veel ei ole täidetud Rahvusvahelise Kriminaalkohtu korraldusi Issanda vastupanuarmee nelja liikme vahistamiseks Ugandas;

28. võtab rahulolevalt teadmiseks Ameerika Ühendriikide uue administratsiooni esimesed paljulubavad avaldused Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohta, milles öeldakse, et „Rahvusvahelisest Kriminaalkohtust paistab saavat oluline ja usaldusväärne vahend Kongos, Ugandas ja Darfuris toime pandud kohutavate tegude eest vastutavate kõrgete juhtide vastutusele võtmiseks” ⁽³⁾, ning palub Ühendriikidel ennistada oma allkiri ja teha tihedamat koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga, eelkõige olukordades, mis on Rahvusvahelise Kriminaalkohtu juurdluse või esialgse analüüsi teemaks;

29. märgib veel kord rahuloluga asjaolu, et ÜRO Peaassamblee võttis vastu deklaratsiooni põlisrahvaste õiguste kohta, mis loob raamistikku, kus riigid saavad tõrjutuse ja diskrimineerimiseta kaitsta ja edendada põlisrahvaste õigusi; nõuab seepärast tungivalt, et komisjon jätkaks eespool mainitud ÜRO deklaratsiooni rakendamist, eriti demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi (EIDHR) abil, kohustades eelkõige samal ajal kõiki liikmesriike ratifitseerima kiiresti Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põlisrahvaste ja hõimurahvaste konventsiooni 169, mis toetab kõnealuses deklaratsioonis esitatud põhimõtteid õiguslikult siduva vahendiga; tunneb siiski heameelt komisjoni põlisrahvastele suunatud tegevuse üle ning tervitab komisjoni ja ILO ühisel juhtimisel algatatud projekti „Põlis- ja hõimurahvaste õiguste edendamine õigusabi andmise, suutlikkuse suurendamise ja dialoogi kaudu”; märgib, et peaaegu kakskümmend aastat pärast ILO

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0238.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0496.

⁽³⁾ USA alalise esindaja julgeolekunõukogus rahvusvahelise humanitaarõiguse austamise valdkonnas, suursaadik Susan E. Rice'i 29. jaanuari 2009. aasta avaldus.

Neljapäev, 7. mai 2009

konventsiooni jõustumist on ainult kolm liikmesriiki – Hispaania, Madalmaad ja Taani – selle ratifitseerinud; toetab seepärast algatusi teadlikkuse tõstmiseks selle olulise õigusakti kohta ja selle mõju suurendamiseks kogu maailmas, tagades, et selle ratifitseerivad kõik liikmesriigid;

30. kordab oma nõuet töötada välja romsid käsitlev Euroopa raamstrateegia, arvestades romi kogukondade erilist sotsiaalset olukorda Euroopa Liidus, kandidaatriikides ja stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevates riikides; märgib rahuloluga komisjoni esimest ELi tippkohtumist romide küsimuses, mis leidis aset 2008. aasta septembris komisjoni presidendi ja eesistujariigi Prantsusmaa ühisel juhtimisel ning mille eesmärk oli edendada kindlat kohustust lahendada konkreetseid probleeme ja luua mehhanismid, mille kaudu tagada parem arusaamine romide olukorrast kogu Euroopas;

31. tervitab lõppdokumendi suhtes konsensusele jõudmist Durbani läbivaatamiskonverentsil 21. aprillil 2009. aastal rassismivastase maailmakonverentsi järelmeetmena, millega muu hulgas kaitstakse täielikult rahvusvahelises õiguses sätestatud sõnavabadust, kinnitatakse ja tugevdatakse nõuet kaitsta rändajate õigusi ning teadvustatakse diskrimineerimise rohkeid ja raskeid vorme; mõistab hukka president Mahmoud Ahmadinejadi kõne, mis oli vastuolus konverentsi vaimu ja eesmärgiga, nimelt rassismi kaotamisega; tunneb heameelt ÜRO inimõiguste nõukogu kui Durbani läbivaatamiskonverentsi ettevalmistuskomitee oluliste istungite üle, mis toimusid 21. aprillist 2. maini 2008. aastal ja 6.–17. oktoobril 2008. aastal;

32. on pettunud selles, et 20.–24. aprillil 2009 Genfis toimunud rassismi, rassilise diskrimineerimise, ksenofoobia ja nendega seonduva sallimatuse vastasel Durbani järelkonverentsil (Durban II) ei võtnud nõukogu juhirolli ja liikmesriigid ei suutnud jõuda kokkuleppele ühisstrateegias; taunib tõsiselt ühtsuse ja koostöö puudumist, eriti arvestades ELi välispoliitika eeldatavat tõhustamist uue ELi lepingu alusel; palub komisjonil ja eelkõige nõukogul Euroopa Parlamendile selgitada, kas ELi strateegiat kavandati ja milliseid jõupingutusi tehti ühisele seisukohale jõudmiseks, ning anda teada, mis juhtus ja millised on Durban II tulemuste mõjud;

33. tunneb heameelt komisjoni 2008. märtsis korraldatud Euroopa lapse õiguste foorumi üle, milles keskenduti kadunud laste leidmiseks vajalike hoiatusmehhanismide teemale ning laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega seotud küsimustele, pöörates erilist tähelepanu romi lastele;

34. tunneb heameelt Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta 2008 üle, mille algatas komisjon ning mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuste põhjal; kordab, et kultuuridevahelisel dialoogil on Euroopa identiteedi ja kodakondsuse edendamisel oluline roll; nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja komisjon esitaksid strateegiad kultuuridevahelise dialoogi tugevdamiseks, edendaksid oma pädevusvaldkondades tsivilisatsioonide liidu eesmärke ning jätkaksid nimetatud liidu poliitilist toetamist;

ÜRO inimõiguste nõukogu

35. tunneb heameelt ÜRO inimõiguste nõukogu töö üle ning rõhutab selle üliolulist rolli ÜRO üldstruktuuris ning selle potentsiaali kujuneda väärtuslikuks raamistikuks ELi mitmepoolsetele jõupingutustele inimõiguste valdkonnas; märgib, et kõnealune uus organ peab oma tööd jätkama, et muutuda usaldusväärsemaks;

36. rõhutab, et kodanikuühiskonna organisatsioonide roll on ÜRO inimõiguste nõukogu tõhususe seisukohalt hädavajalik;

37. tervitab üldise korrapärase läbivaatamise algust ning esimest läbivaatamisvooru, mis toimus 2008. aasta aprillis ja mais ning mille tulemusel võeti ÜRO inimõiguste nõukogu täiskogu istungil juunis 2008 vastu läbivaatamise tulemusi kajastavad aruanded; märgib, et uue mehhanismi kahe esimese tsükli rakendamine kinnitas üldise korrapärase läbivaatamise potentsiaali ning usub, et üldise korrapärase läbivaatamise mehhanismi rakendamisega saavutatakse edasised konkreetset tulemusid ja parendused; kutsub nõukogu ja komisjoni üles jälgima ja kontrollima põhjalikult üldise korrapärase läbivaatamise tegevust ning palub nõukogul selles küsimuses parlamendiga konsulteerida;

Neljapäev, 7. mai 2009

38. märgib, et vastavalt aastaaruandele on EL liikmesriigid ÜRO inimõiguste nõukogus vähemuses; kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles kooskõlastatud tegevusele, et seda olukorda parandada, arendades sobivaid liite selliste riikide ja valitsusväliste osalejatega, kes kaitsevad jätkuvalt inimõiguste univertsaalset ja jagamatut olemust;

39. kutsub sellega seoses nõukogu ja komisjoni üles tugevdama sidemeid ÜRO inimõiguste nõukogu muude piirkondlike rühmade demokraatlike valitsustega, et parandada niisuguste algatuste edu, mille eesmärk on inimõiguste ülddeklaratsioonis sisalduvate põhimõtete austamine; palub komisjonil esitada inimõiguste küsimuste hääletamist ÜROs käsitleva aastaaruande, milles analüüsitakse, kuidas seda on mõjutanud ELi ja selle liikmesriikide ning muude blokkide poliitika;

40. nõuab tõhustatud koostööd Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vahel vähemuste õiguste edendamise ning piirkondlike ja vähemuskeelte kaitse valdkonnas, kasutades õiguslikke diskrimineerimisevastaseid vahendeid mitmekesisuse ja tolerantuse kaitsmiseks;

41. kinnitab veel kord erimenetluste ja riigipõhiste volituste äärmist olulisust ÜRO inimõiguste nõukogus; on seisukohal, et volituste pikendamise protsess peab olema läbipaistev; väljendab heameelt ÜRO erimenetlusi käsitleva uue juhise üle ning nõuab kindlalt, et tuleks jätkata jõupingutusi sõltumatute ja kogenud kandidaatide nimetamiseks, kes on nõuetekohaselt esindavad, seda nii geograafilises plaanis kui ka soolisest seisukohast; märgib hiljutisi arenguid temaatilistes ja riigipõhistes volitustes; tunneb heameelt äsja loodud temaatiliste volituste üle, mille abil tegeletakse orjuse kaasaegsete vormide ning puhtale joogiveele juurdepääsu ja sanitaartingimuste tagamisega; tervitab asjaolu, et inimõiguste olukorda Sudaanis käsitleva eriraportööri volitusi pikendati 2009. aasta juunini;

42. tunneb heameelt asjaolu üle, et EL algatas Birmat käsitleva ÜRO inimõiguste nõukogu eristungjärgu korraldamise 2007. aasta oktoobris, mille tulemusel võeti 2008. aasta juunis vastu resolutsioon, kus mõisteti hukka jätkuvad süstemaatilised inimõiguste rikkumised ja lapsõdurite värbamine Birmas ning nõuti tungivalt, et Birma valitsus vabastaks viivitamatult kõik poliitvangid;

ELi inimõigustealaste suuniste tulemuslikkus

43. on seisukohal, et Lissaboni lepingu lõpliku ratifitseerimise viibimisest hoolimata tuleks Euroopa Liidu uue välisteenistuse loomise ettevalmistusi ennetavalt kasutada liikmesriikide ja komisjoni välismissioonide lähenemisviiside ühtlustamiseks inimõiguste valdkonnas struktuuride ja töötajate jagamise teel, et luua tõelised nn Euroopa Liidu saatkonnad;

44. võtab teadmiseks Sloveenia ja Prantsusmaa nõukogu eesistumisperioodi püüdlused viia lõpule Euroopa Liidu inimõigustealaste suuniste väljatöötamine lapse õiguste kohta; ootab järgmise aasta jooksul niisuguste konkreetsete rakendusmeetmete projektide saamist, mis keskenduvad tervikliku ja igakülgse lähenemisviisi rakendamisele, mille töötavad välja põhisuunised;

45. peab vajalikuks võtta meetmeid tagamaks, et ELi missioonid võtaksid inimõiguste küsimusi süsteemselt arvesse, nt luues inimõiguste teabekeskused ning lisades inimõigusi ja nende rakendamist käsitlevad suunised ELi missioonidel osalejate koolituskavadesse;

Naiste olukord, naistevastane vägivald ja naistetapp

46. tunneb heameelt asjaolu üle, et 2008. aasta teisel poolel on eesistujariik Prantsusmaa andnud naisküsimustele ELi inimõigustealase tegevuse raames uue prioriteetse tähtsuse; rõhutab eriti vajadust tegeleda selliste traagiliste nähtustega nagu naistevastane vägivald (sh naiste ümberlõikamise tava) ja naistetapp (sh soost lähtuvad abordid);

Neljapäev, 7. mai 2009

47. arvestades, et rahvusvaheline kogukond pole suutnud tuua Zimbabwe inimõiguste katastroofis pööret paremuse poole, palub nõukogul ja liikmesriikidel uurida selle põhjuseid, kujundada välja tulemuslikum poliitika ning teavitada Euroopa Parlamenti, milliseid samme kavatakse astuda, arvestades ühelt poolt ELi ja tema liikmesriikide ning teiselt poolt paljude Aafrika, eriti Lõuna-Aafrika riikide vaheliste suhete ulatust;

48. tunneb heameelt 8. detsembril 2008 vastu võetud uute suuniste üle, millega on loodud laiaulatuslik strateegia ELi tegevuse tugevdamiseks, millega edendatakse naiste turvalisust, eelkõige konfliktidest mõjutatud riikides, nagu ka teistes riikides; taunib siiski asjaolu, et Euroopa Parlament ei olnud uute suuniste koostamisse paremini kaasatud, ning nõuab sellega seoses tulevikus mehhanismi loomist Euroopa Parlamendiga konsulteerimiseks nii uute suuniste koostamisel kui ka suuniste hindamisel ja läbivaatamisel;

49. juhib siiski tähelepanu olemasolevatele lünkadele naiste inimõigustele suunatud Euroopa Liidu poliitika ja tegevuste väljatöötamisel; leiab, et need lüngad kajastuvad nõukogu aruandes, kus mitmeid konkreetseid valdkondi ei hinnata põhjalikult;

Surmanuhtlus

50. tervitab resolutsiooni surmanuhtluse kasutamisele moratooriumi kehtestamise kohta (resolutsioon 62/149), mille ÜRO Peaassamblee 18. detsembril 2007. aastal heaks kiitis, nõudes ülemaailmse moratooriumi kehtestamist surmanuhtluse kasutamisele; rõhutab, et resolutsiooni lõpus kutsutakse kõiki ÜRO liikmesriike kehtestama hukkamistele moratooriumi, et seejärel surmanuhtlus kaotada;

51. tervitab surmanuhtluse vastast ühisdeklaratsiooni, mis allkirjastati 10. oktoobril 2008 Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni presidentide poolt ELi nimel ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee, Euroopa Nõukogu ministrite komitee eesistuja ja Euroopa Nõukogu peasekretäri poolt surmanuhtluse vastasel Euroopa päeval, mida tähistatakse iga aasta 10. oktoobril; kinnitab, et surmanuhtluse keelustamine on üks tähtsamaid sätteid Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, mille artiklis 2 öeldakse selgesõnaliselt, et „kedagi ei tohi surma mõista ega hukata“;

52. väljendab heameelt surmanuhtlust käsitlevate ELi suuniste muudetud ja ajakohastatud versiooni üle; kinnitab, et EL on surmanuhtluse vastu kõikidel asjaoludel ning rõhutab veel kord, et surmanuhtluse keelustamine aitab kaasa inimvääriskuse tõstmisele ja inimõiguste järkjärgulisele arendamisele;

53. kutsub nõukogu eesistujariiki üles julgustama Hispaaniat, Itaaliat, Lätit ja Poolat, kes on allkirjastanud, kuid ei ole veel ratifitseerinud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni protokoll nr 13 surmanuhtluse igas olukorras kaotamise kohta, seda tegema; tunnistab sellega seoses, et suuniste surmanuhtluse kohta saaks rakendada sidusamalt, kui liikmesriigid allkirjastaksid ja ratifitseeriks selle suuniste protokollid ja konventsioonid;

54. tervitab asjaolu, et surmanuhtlus on taandumas, kuna 2008. aastal kaotati see Rwandas ja Usbekistanis kõikide kuritegude puhul; tunneb heameelt Iraani karistusseadustiku eelnõu üle, milles keelustatakse kividega surnuks loomise otsused, ning nõuab tungivalt, et Iraani parlament viiks lõpule karistusseadustiku valmimise, et kividega surnuks loomine täielikult keelustada; taunib asjaolu, et Iraani režiim mõistab endiselt surma ja hukkab alla 18 aasta vanuseid süüdistatavaid (eelkõige neid, kelle ainsaks „kuriteoks“ šariaadi kohaselt on homoseksuaalsete aktide toimepanek); rõhutab, et Iraan on ainus riik, kes hukkas 2008. aastal alaealisi õigusrikkujaid; on sügavalt mures asjaolu pärast, et veel vähemalt 130 alaealist õigusrikkujat ootab Iraanis surmanuhtluse täideviimist; mõistab veel kord hukka surmanuhtluse üha sagedasema kasutamise Iraani režiimi poolt, mis asetab Iraani kohe pärast Hiinat teisele kohale riikide pingereas, kus toimub terve maailma kohta kõige rohkem hukkamisi; märgib, et Guatemalas ei ole langetatud ühtegi surmamõistet kohtuotsust; väljendab siiski rahutust seoses võimalusega, et surmanuhtlust võidakse hakata taas täide viima; nõuab tungivalt, et Guatemala valitsus võtaks endale tõepoolest kohustuse saavutada surmanuhtluse üldine moratoorium; tervitab siiski president Colomi 2008. aasta märtsis vastu võetud otsuseid, mis võib kaasa tuua surmanuhtluse kaotamise Guatemalas; väljendab muret surmanuhtluse

Neljapäev, 7. mai 2009

jätkuva kasutamise pärast Peruu siseriiklikus õiguses; märgib, et alates 2007. aastast on kõik surmanuhtlusega seotud kohtuasjad Hiinas vaadanud läbi ülemkohus; on siiski jätkuvalt mures, et Hiina viib endiselt läbi kõige rohkem hukkamisi maailmas; mõistab hukka surmanuhtluse praktika Valgevenes, mis on ainuke riik Euroopas, mis jätkab surmanuhtluse kasutamist, olles vastuolus Euroopa väärtustega;

Piinamine ja muu julm, ebainimlik või inimväärlikust alandav kohtlemine

55. nõuab tungivalt, et kõik ELi liikmesriigid, kes ei ole piinamisvastase konventsiooni fakultatiivprotokoll (OPCAT) siiani allkirjastanud ja/või ratifitseerinud, teeksid seda nii kiiresti kui võimalik;

56. tunneb jätkuvalt muret Euroopa Liidu nende liikmesriikide tõelise pühendumuse pärast inimõiguste kaitsele, kes keelduvad allkirjastamast eespool mainitud konventsiooni kõigi isikute sunniviisilise kadumise eest kaitsmise kohta; väljendab heameelt asjaolu üle, et Argentiina ratifitseeris kõnealuse konventsiooni 2008. aasta mais, ning palub kõigil ELi liikmesriikidel, kes ei ole veel seda allkirjastanud ega ratifitseerinud, seda kiiresti teha ⁽¹⁾;

57. väljendab heameelt nõukogu poolt 2001. aasta aprillis vastu võetud ja 2008. aastal ajakohastatud piinamist käsitlevate ELi suuniste muudetud versiooni üle, mille eesmärk on anda ELi käsutusse tegevusvahend, mida see saaks kasutada kõigil tasanditel toimuvates kontaktides kolmandate riikidega ning samuti mitmepoolsetel inimõiguste foorumitel, toetamaks ja tugevdamaks tehtavaid jõupingutusi piinamise ja väärkohtlemise tõkestamiseks ja kaotamiseks kõikjal maailmas; kinnitab, et EL on võtnud endale kindla kohustuse toetada piinamise ning julmal, ebainimlikul või alandaval moel kohtlemise täielikku keelustamist;

58. loodab, et nõukogu ja komisjon tugevdavad koostööd Euroopa Nõukoguga eesmärgiga luua üleeuroopaline ala, kus ei ole piinamist ega teisi väärkohtlemise vorme, mis oleks selge märguanne sellest, et Euroopa riigid on võtnud kindla kohustuse kaotada kõnealused tavad esmajoones oma riigi piirides, olles sellega eeskujuks maailma teistele riikidele, kus sellised tavad kahjuks veel eksisteerivad;

59. väljendab heameelt seoses piinamist ning muud julma, ebainimlikku ja inimväärlikust alandavat kohtlemist või karistamist käsitlevate Euroopa Liidu suuniste hindamisega, mis sisaldab uusi soovitusi ja rakendusmeetmeid, mille eesmärk on tegevust selles valdkonnas veelgi tugevdada; märgib rahuloluga soovitude kaasamist, mis toodi välja uurimuses piinamist ning muud julma, ebainimlikku ja inimväärlikust alandavat kohtlemist või karistamist käsitlevate Euroopa Liidu suuniste rakendamise kohta, mis esitati parlamendi inimõiguste allkomisjonile 28. juunil 2007. aastal ning nõukogu inimõiguste töörühmale 2007. aasta detsembris; märgib rahuloluga suuniste rakendamise kontrollimisel tehtud jõudlusi; tervitab rakendusmeetmeid, mille eesmärk on anda sellega seoses suuniseid ELi missioonidele ja komisjoni delegatsioonidele; tunneb sellega seoses heameelt konkreetsete kriteeriumide üle üksikjuhtumitega tegelemiseks ning väljendab kahetsust meetmete puudumise pärast, mis hoiaksid ära isikute üleandmise riikidele, kus neid võib ohustada piinamine või muu ebainimlik või alandav karistus; nõuab sellega seoses veel kord tungivalt, et EL järgiks piinamist ja väärkohtlemist käsitlevates rahvusvahelistes ja piirkondlikes õigusaktides sätestatud norme ja standardeid;

60. tervitab resolutsiooni 62/148 piinamise ja muul julmal, ebainimlikul või alandaval moel kohtlemise või karistamise vastu, mida toetas EL ja mille ÜRO Peaassamblee 4. märtsil 2008. aastal vastu võttis, tuletades meelde, et vabadus mitte langeda piinamise või muu julma, ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise ohvriks on põhiõigus, mida tuleb kaitsta mis tahes tingimustes; märgib, et Euroopa Liidu liikmesriikide parlamentide inimõiguste komisjonide võrgustik pidas 25. juunil 2008. aastal Euroopa Parlamendis oma teise istungi, keskendudes eriti võitlusele piinamise vastu, ning sellel osales ka piinamise küsimusi käsitlev ÜRO eriraportöör Manfred Nowak;

⁽¹⁾ Allkirjutanud (2008. aasta novembri seisuga); Belgia, Taani, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia, Küpros, Leedu, Luksemburg, Malta, Madalmaad, Austria Portugal, Slovakkia, Sloveenia, Rootsi, Soome (ainult viis riiki – Albaania, Argentiina, Honduuras, Mehhiko ja Prantsusmaa – on ratifitseerinud konventsiooni, mis vajab jõustumiseks 20 riigi ratifitseerimist).

Neljapäev, 7. mai 2009

61. nõuab tungivalt, et nõukogu ja komisjon jätkaksid demarše kõikide Euroopa Liidu rahvusvaheliste partnerite suhtes seoses piinamist ja väärkohtlemist keelustavate rahvusvaheliste konventsioonide ratifitseerimise või rakendamise, samuti seoses piinamisohvritele rehabilitatsiooniabi osutamisega; kutsub nõukogu ja komisjoni üles käsitlema piinamise ja väärkohtlemise vastu võitlemist ELi inimõiguspoliitika põhiprioreedina eelkõige Euroopa Liidu suuniste ja muude ELi vahendite, näiteks demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi tõhustatud rakendamise kaudu ning tagades, et liikmesriigid hoiduksid niisuguste kolmandate riikide diplomaatiliste tagatiste aktsepteerimisest, kus on reaalne oht, et inimesi piinatakse või väärkoheldakse;

62. märgib, kui oluline on nõukogu 27. juuni 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1236/2005, mis käsitleb kauplemist teatavate kaupadega, mida on võimalik kasutada surmanuhtluse täideviimiseks, piinamiseks või muul julmal, ebainimlikul või alandaval moel kohtlemiseks või karistamiseks ⁽¹⁾, mis jõustus 30. juulil 2006. aastal ning millega keelustatakse selliste kaupade eksport ja import, mida ei kasutata millekski muuks kui ainult surmanuhtluseks, julmaks, ebainimlikuks ja inimväärikut alandavaks kohtlemiseks või karistamiseks; nõuab tungivalt, et nõukogu ja komisjon hindaksid selle määruse rakendamist liikmesriikides ning uuriksid võimalusi laiendada selle reguleerimisala;

63. taunib tõsiasja, et Kongo Demokraatlikus Vabariigis on 1,35 miljonit ümberasustatud isikut, sealhulgas 850 000 ümberasustatud Põhja-Kivus; rõhutab veel kord vajadust kiirete meetmete järele täieliku uurimise kujul, mille eesmärk on võtta vastutusele täideviijad, kes on vastutavad hinnanguliselt 150 inimese tapmises Rahvakaitse Rahvusliku Kongressi (CNDP) ja mai-mai võitlejate poolt 2008. aasta novembris Kiwanjas; kutsub Kongo DV ja Rwanda valitsusi üles tagama oma täielikku toetust MONUCile (ÜRO missioon Kongo DVs) piirkonnas oma rahuvalvemandaadi täitmisel ning tegema tööd tsiviilelanike kaitsmiseks piirkonnas tänini aset leidva vägivalda ja raskete hirmutegude eest; palub lisaks, et nõukogu ja komisjon toetaksid igapäevaselt toimuvate tõsiste rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste, sealhulgas vägistamiste, kohtuväliste hukkamiste ja piinamise uurimist ning vajadust rakendada tugev ELi strateegia, mis aitaks lihtsustada muutusi piirkonnas;

64. on endiselt sügavalt mures laastava humanitaarkriisi pärast Zimbabwe, kooleraepideemia pärast ning Mugabe režiimi jätkuva keeldumise pärast kriisile tulemuslikult reageerida; kutsub nõukogu ja komisjoni lisaks üles Mugabe režiimi tegevust selgesõnaliselt hukka mõistma ning kinnitama Zimbabwe elanike ees võetud kohustust pikaajalise humanitaarabi programmi näol; mõistab lisaks hukka inimõiguste kaitsjate ja kodanikuühiskonna liikmete, nagu Jestina Mukoko hirmutamise ja vahistamise Mugabe režiimi poolt ning nõuab nende tegude täideviijate vastutusele võtmist;

Laste õigused

65. rõhutab veel kord tungivat vajadust rakendada Euroopa Liidu suuniseid laste ja relvakonfliktide kohta; kutsub kõiki riike tungivalt üles võtma vastu Pariisis 2007. aastal võetud kohustusi kaitsta lapsi relvavajõudesse või relvastatud rühmitustesse ebaseadusliku värbamise ja seal rakendamise eest;

66. kiidab heaks nende suuniste uuendatud versiooni, mis võeti vastu 16. juunil 2008. aastal, ning märgib rahuloluga, et EL on teinud suursaadikutele ülesandeks koostada eraldi strateegiad suunistes väljatoodud kuue uue temaatilise küsimuse käsitlemiseks kolmeteistkümnes prioriteetses riigis; nimetatud temaatilised küsimused on värbamine, tapmine ja sandistamine, koolide ja haiglate vastased rünnakud, humanitaarabi blokeerimine, seksuaalne ja sooline vägivald ning õigusrikkumised ja kuritarvitamine;

⁽¹⁾ ELT L 200, 30.7.2005, lk 1.

Neljapäev, 7. mai 2009

67. tervitab Euroopa Ülemkogu 2008. aasta juuni järeldusi lapse õiguste kohta, eriti laste kohta, keda on mõjutanud relvakonfliktid; märgib, et ülemkogu kutsus komisjoni ja liikmesriike üles tagama jätkuvalt inimõiguste, julgeoleku- ja arengupoliitika sidusus, täiendavus ja kooskõla, et lahendada tõhusalt, jätkusuutlikult ja igakülgset relvakonfliktide lühiajalise, keskpika ning pikaajalise mõju probleem lastele;

68. tervitab asjaolu, et EL võttis 2008. aasta juunis vastu läbivaadatud kontrollnimekirja eesmärgiga integreerida relvakonfliktidest mõjutatud laste kaitse Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikasse; märgib, et seda parandati oluliselt, eelkõige lastekaitse mõiste täpsustamise osas, erikoolituse vajaduse osas seoses relvakonfliktidest mõjutatud lastega, järelevalve ja aruandluse, nähtavuse ja teadlikkuse osas, eriteadmiste kasutamise võimaluse osas kohapeal ning eksperteabe levitamise osas missioonide/operatsioonide ja Brüsseli vahel;

69. tervitab eesistuja algatusi seoses relvakonfliktidest mõjutatud lastega; märgib ära konverentsi „Mõju suurendamine kohapeal – valitsusväliste organisatsioonide ja ELi koostöö relvakonfliktidest mõjutatud laste teemavaldkonnas”, mille eesistujariik Sloveenia korraldas 2008. aasta aprillis;

70. märgib ära lapsi ja relvastatud konflikte käsitleva resolutsiooni, mille ÜRO Peaassamblee võttis vastu 22. veebruaril 2008. aastal, ning ÜRO peasekretäri eriesindaja raporti; mõistab karmilt hukka laste värbamise ja relvakonfliktidesse kaasamise Tšaadis ja Iraagis;

71. tervitab ÜRO Julgeolekunõukogu laste ja relvakonfliktide töörühma aastaaruannet ja järeldusi; mõistab karmilt hukka laste õiguste jõhkra rikkumise ja laste jätkuva kaasamise relvakonfliktidesse Sri Lankal, Birmas, Filipiinidel, Somaalias, Kongos ja Burundis;

72. tunneb heameelt asjaolu üle, et 16 ELi liikmesriiki⁽¹⁾ on kirjutanud alla Genfi deklaratsioonile relvastatud vägivalda ja arengu kohta, mille tulemusel suurenes osalisriikide arv 97ni; nõuab tungivalt, et ülejäänud 11 ELi liikmesriiki, kes ei ole Genfi deklaratsioonile veel alla kirjutanud, teeksid seda nii kiiresti kui võimalik;

73. kutsub neid liikmesriike, kes ei ole seda veel teinud, üles viivitamata allkirjastama ja ratifitseerima lapse õiguste konventsiooni fakultatiivprotokollid⁽²⁾;

74. tervitab asjaolu, et 2008. aastal algatas komisjon teemaprogrammi „Investeeringimine inimesesse” raames pakkumiskutse valitsusväliste organisatsioonide poolt koostatud projektidele relvakonfliktidest mõjutatud laste ja lastega kaubitsemise valdkonnas; kutsub komisjoni üles pöörama jätkuvalt erilist tähelepanu laste olukorrale relvakonfliktides;

Inimõiguste kaitsjad

75. tervitab inimõiguste kaitsjate konverentsi toimumist 7.–8. oktoobril 2008. aastal; kinnitab veelkord ELi lubadust kaitsta paremini inimõiguste kaitsjaid nende võitluses viia ellu inimõiguste ülddeklaratsioonis esitatud visioon;

⁽¹⁾ Bulgaaria, Saksamaa, Iirimaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Ungari, Madalmaad, Austria Portugal, Rumeenia, Sloveenia, Rootsi, Soome ja Ühendkuningriik.

⁽²⁾ Lapse õiguste konventsiooni vabatahtlik protokoll, mis käsitleb laste müüki, lapsprostitutsiooni ja -pornograafiat (seisuga november 2008): ei ole ratifitseerinud Tšehhi Vabariik, Saksamaa, Iirimaa, Luksemburg, Ungari, Malta, Soome ja Ühendkuningriik. Lapse õiguste konventsiooni vabatahtlik protokoll, mis käsitleb laste osalemist relvastatud konfliktides (seisuga november 2008): ei ole ratifitseerinud Eesti, Madalmaad, Ungari.

Neljapäev, 7. mai 2009

76. juhib tähelepanu miljonite laste kuritarvitamisele ja seksuaalsele ekspuuteerimisele üle maailma; palub nõukogul, komisjonil ja liikmesriikidel teha kõik võimalik, et vältida laste seksuaalset ekspuuteerimist ja seksuaalset kuritarvitamist ning võidelda nende nähtuste vastu, kaitsta sellise ekspuuteerimise ja kuritarvitamise ohvrite õigusi ning edendada siseriiklikku ja rahvusvahelist koostööd võitluses laste seksuaalse ekspuuteerimise ja seksuaalse kuritarvitamise vastu;

77. tervitab ministrite komitee 6. veebruaril 2008. aastal vastu võetud deklaratsiooni Euroopa Nõukogu tegevuse kohta inimõiguste kaitsjate paremal kaitsmisel ja nende tegevuse edendamisel;

78. väljendab heameelt asjaolu üle, et 2006. aastal asutas OSCE Demokraatlike Institutsioonide ja Inimõiguste Büroo (ODIHR) inimõiguste kaitsjate teabekeskuse eesmärgiga jälgida inimõiguste olukorda kõikides OSCE riikides; nõuab tungivalt, et ELi institutsioonid tugedaksid oma toetust inimõiguste kaitsjatele, luues teabekeskuse Euroopa Parlamendis, nõukogus ja komisjonis, et parandada üksikjuhtumite hilisemat jälgimist ning tegevuste kooskõlastamist teiste rahvusvaheliste ja Euroopa organisatsioonidega;

79. väljendab heameelt inimõiguste kaitsjaid käsitlevate ELi suuniste 2008. aasta muudetud versiooni üle; tõstab esile sätete lisamist, mille eesmärk on parandada inimõiguste kaitsjate toetamist ja kaitsmist ELi missioonide poolt, nagu suuniste rakendamise kohalikud strateegiad, kohalikud inimõiguste töörühmad ning kohtumiste korraldamine inimõiguste kaitsjate ja diplomaatide vahel vähemalt kord aastas; tervitab samal ajal eriviisade väljastamise võimaluse lisamist ja ELi liikmesriikides ajutise peavarju andmise lihtsustamist kui meetmeid kiire abi ja kaitse pakkumiseks ohus olevatele inimõiguste kaitsjatele kolmandates riikides;

80. palub järjekordselt nõukogul ja liikmesriikidel kaaluda konkreetselt inimõiguste kaitsjate eriviisade väljastamise küsimust, nii et ühenduse viisaseadustikku lisataks selge viide inimõiguste kaitsjate konkreetsele olukorrale ning loodaks nõnda eriomase ja kiirendatud viisade väljastamise kord, mis võiks toetuda Iiri ja Hispaania valitsuse kogemusele kõnealuses küsimuses; juhib tähelepanu diskussioonile viisade väljastamise üle inimõiguste kaitsjate ajutiseks ümberasustamiseks, kui nad on otseses ohus või vajavad kaitset, ning kutsub nõukogu inimõiguste töörühma astuma edasisi samme; on seisukohal, et inimõiguste kaitsjaid toetavate Euroopa Liidu demaršide konfidentsiaalsus on vahel kasulik, kuid palub, et hoolimata konfidentsiaalsusest esitaksid Euroopa Liidu kohalikud esindused kogu nimetatud demarše puudutava vajaliku teabe süstemaatilisel kohapealsetele valitsusvälistele organisatsioonidele, inimõiguste kaitsjatele ja nende perekondadele;

81. viitab nõukogu 13. oktoobri 2008. aasta järeldustele Valgevene kohta ja eesistuja 30. septembri 2008. aasta avaldusele samal kuul Valgevenes toimunud parlamendivalimiste kohta; väljendab kahetsust, et need valimised ei vastanud rahvusvahelistele normidele ega OSCE demokraatiakriteeriumidele; tunneb heameelt viimase rahvusvaheliselt tunnustatud poliitvangi, Aljaksandr Kazulini vabastamise üle enne valimisi; on siiski mures tõsiasja pärast, et vähemalt 10 aktivisti kannavad endiselt vabadust piiravat karistust, millega neil lubatakse viibida üksnes kodus või tööl; on sügavalt mures inimõiguste olukorra pärast Valgevenes;

82. mõistab hukka Hiina valitsuse poolt inimõiguste kaitsjatele kehtestatud piirangute olümpiamängudeeelse karmistamise, millega neil keelati pidada telefoni- ja internetisidet, jälgiti nende liikumist ja kohaldati nende suhtes erineva rangusega koduarestid ning enneolematut järelevalvet ja jälgimist, mille tulemusel paljud aktivistid lükkasid oma töö edasi või peatasid selle kuni olümpiamängude lõppemiseni;

Neljapäev, 7. mai 2009

83. juhib erilist tähelepanu olulisele mõjule, mis sõnavabadusel Internetis võib olla suletud kogukondadele, ning kutsub ELi üles toetama küberdissidente üle maailma; palub nõukogul ja komisjonil seetõttu käsitleda kõiki piiranguid Interneti ja infoühiskonna teenuste osutamisele Euroopa ettevõtete poolt kolmandates riikides osana ELi väliskaubanduspoliitikast ning pidada kõiki ebavajalikke piiranguid kõnealuste teenuste osutamisele kaubandustõketeks;

84. on sügavalt mures, et Iraan jätkas 2008. aastal sõltumatute inimõiguste kaitsjate ja kodanikuühiskonna liikmete takistamist, ning et tõsised inimõiguste rikkumised ei ole lakanud; mõistab hukka inimõiguste kaitsjate meelevaldse arreteerimise, piinamise ja vangistamise nende tegevuse eest, süüdistatuna „riigi julgeoleku vastases tegevuses“; väljendab kahetsust, et praegune valitsuse poliitika on suunatud õpetajate ja õppejõudude vastu, tõkestades õpilaste juurdepääsu kõrgharidusele, ning mõistab hukka õpilaskäitumise jälgitamise ja vangistamise;

85. väljendab muret inimõiguste olukorra üle Nicaraguas ja Venezuelas ning mitmete inimõigusorganisatsioonide ründamise ja ahistamise üle neis riikides; kutsub Nicaragua ja Venezuela valitsusi ja ametivõime üles tegutsema demokraatlike õiguste ja vabaduste ning õigusriigi kaitseks;

86. kinnitab oma seisukohta Sahharovi auhinna laureaate Oswaldo Payá Sardiñase ja „Damas de Blanco“ („Daamid Valges“) nime all tuntud Kuuba rühmituse suhtes; peab vastuvõtmatuks tõsiasja, et riik, kellega EL on taasalustanud poliitilist dialoogi kõikidel teemadel, sealhulgas inimõigused, keeldub lubamast nii Oswaldo Payád kui „Daame Valges“ osaleda tseremoonial, millega tähistatakse auhinna 20. aastapäeva; on kindlalt vastu süstemaatilisele vägivallele ja korduvale tagakiusamisele, mida Sahharovi auhinna laureaadid on pidanud üle elama; kutsus seoses sellega üles Kuuba valitsust vabastama viivitamatult kõik poliitvangid ja meelsusvangid ning tunnustama kõikide kuubalaste õigust vabalt riiki siseneda ja sealt väljuda;

Suunised inimõigustealaste dialoogide ja tunnustatud konsultatsioonide kohta kolmandate riikidega

87. võtab teadmiseks Prantsusmaa eesistumisel vastu võetud kolmandate riikidega peetavate inimõigustealaste dialoogide suuniste muudetud versiooni; kutsus taas nõukogu ja komisjoni üles algatama nimetatud suuniste üleüldist hindamist, mille aluseks oleks iga dialoogi ja saavutatud tulemuste üksikasjalik hindamine, ning töötama selleks välja selged näitajad iga dialoogi mõju kohta, samuti dialoogide algatamise, peatamise ja jätkamise kriteeriumid; rõhutab vajadust jätkata mitteametlikke institutsioonidevahelisi kohtumisi enne ja pärast iga dialoogi, et suurendada teabevahetust institutsioonide vahel ja vajadusel parandada koostööd; juhib sellega seoses tähelepanu tõsiasjale, et inimõiguste strateegiate vastuvõtmine riikide kaupa aitab parandada ELi inimõigustealase poliitika sidusust;

88. rõhutab selles kontekstis veel kord Euroopa Parlamendi eelnimetatud 6. septembri 2007. aasta resolutsioonis esitatud ettepanekuid inimõigustealaste dialoogide toimimise ja kolmandate riikidega inimõiguste küsimuses konsulteerimise kohta;

89. väljendab kahetsust seoses asjaoluga, et Hiina lükkas edasi üheteistkümnenda Hiina–ELi tippkohtumise dalai-laama Euroopa-visiidi tõttu; rõhutab vajadust tõhustada radikaalselt Euroopa Liidu ja Hiina dialoogi inimõiguste teemal ning hinnata see ümber; väljendab rahutust tõsiste inimõiguste rikkumiste pärast Hiinas ning rõhutab, et hoolimata Hiina valitsuse lubadustest enne olümpiamänge, mis toimusid 2008. aasta augustis, ei ole inimõiguste olukord seal paranenud; juhib lisaks tähelepanu sellele, et ühinemis-, sõna- ja usuvabaduse piiranguid on veelgi karmistatud; mõistab karmilt hukka ranged meetmed tiibetlaste vastu

Neljapäev, 7. mai 2009

10. märtsil 2008 alanud üle Tiibeti levinud protestilaine järel ja Hiina valitsuse repressioonid, mis on Tiibetis sellest ajast alates suurenenud, ning nõuab, et mõlemad osapooled taasalustaksid avameelset ja tulemustele orienteeritud dialoogi „Tiibeti rahva tõelise autonoomia memorandumil” alusel; märgib, et vaatamata Hiina valitsuse korduvatele kinnitustele kavatsuse kohta ratifitseerida kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt, ei ole seda siiski siiani tehtud; viitab oma 17. jaanuari 2008. aasta resolutsioonile seoses Hiina dissidendi Hu Jia arresterimisega⁽¹⁾, kellele anti 2008. aastal Sahharovi auhind mõttevabaduse eest; kutsub Hiina valitsust üle Hu Jiad viivitamata vabastama ning tühistama tema naise Zeng Jinyani ja tema tütre koduarest; mõistab hukka repressioonidelaine isikute vastu, kes kirjutasid alla dokumendile „Harta 08”, milles nõutakse Hiinas demokraatlikke reforme ning alates 9. detsembrist 2008 kinnipeetava dissidendi Liu Xiaobo vabastamist; väljendab muret, et õigussüsteem on jätkuvalt aldis omavolilistele ja tihti poliitiliselt motiveeritud sekkumistele, kaasa arvatud riigisaladuste süsteem, mis ei ole piisavalt läbipaistev, võimaldamaks arendada head valitsemistava ja õigusriigi põhimõtetele tuginevat süsteemi; sellega seoses mõistab hukka asjaolu, et süstemaatiliselt karistatakse juriste, kes püüavad panna Hiina õigussüsteemi toimima Hiina enda seaduste ja kodanike õiguste kohaselt; võtab teadmiseks Interneti-vabaduse jätkuva nõrkuse Hiinas ning sellega seoses palub Interneti sisu *hosting*-teenust pakkuvatel Euroopa ettevõtjatel keelduda avalikustamast mis tahes välismaisele ametiisikule mis tahes teavet, mille alusel on võimalik personaalselt tuvastada kõnealuse teenuse konkreetne kasutaja, välja arvatud välisriigi õiguspärastel õiguskaitse eesmärkidel kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooniga;

90. on jätkuvalt mures, et inimõigustealane dialoog Iraaniga on alates 2004. aastast katkenud positiivsete edusammude puudumise tõttu inimõiguste olukorra parandamisel ja Iraani koostöövalmiduse puudumise tõttu; kutsub Iraani ametivõime üles jätkama kõnealust dialoogi kõikide demokraatiale pühendunud kodanikuühiskonna sidusrühmade toetamiseks ning tugevdama rahumeelsete ja mittevägivaldsete vahenditega käimasolevaid protsesse, mis võivad kindlustada demokraatiat, institutsioonilisi ja konstitutsioonilisi reforme, tagada nende reformide jätkusuutlikkuse ning koondada kõiki Iraani inimõiguste kaitsjaid ja kodanikuühiskonna esindajaid, kes on kaasatud poliitika kujundamise protsessidesse, tugevdades nende rolli üldises poliitilises diskursuses; on sügavalt mures, et 2008. aastal muutus inimõiguste olukord Iraanis halvemaks ning piirangud sõna- ja kogunemisvabadusele püsivad; sellega seoses on sügavalt mures ajakirjanike, kirjanike, teadlaste, naiste õiguste kaitsjate ja inimõiguste aktivistide takistamise pärast; on jätkuvalt mures etniliste ja usuliste vähemuste represseerimise pärast Iraanis; mõistab hukka surmanuhtluse üha sageneva kasutamise Iraanis, sealhulgas ka alaealiste suhtes;

91. väljendab kahetsust, et Euroopa Liidu – Venemaa konsultatsioonid inimõiguste küsimuses ei ole tulemusi andnud; väljendab kahetsust, et Venemaa ametivõimud keeldusid osalemast ümarlauakohtumistel konsultatsioonide ettevalmistamiseks riigisiseste ja rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide osavõtul; märgib, et Euroopa Liit tõstas konsultatsioonidel inimõiguste teema, keskendudes eriti sõna- ja kogunemisvabadusele, kodanikuühiskonna toimimisele, vähemuste õigustele, rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemisele, naiste ja laste õigustele, samuti nii ELi kui ka Venemaa rahvusvaheliste kohustustele inimõiguste valdkonnas; väljendab kahetsust, et hoolimata sellest ei ole Euroopa Liit saavutanud vähimatki edu poliitiliste muudatuste osas Venemaal eelkõige sellistes küsimustes nagu kohtunike sõltumatus ja puutumatus, inimõiguste kaitsjate ja poliitvangide, sealhulgas Mihhail Hodorkovski kohtlemine, meedia sõltumatus ja sõnavabadus, etniliste ja usuliste vähemuste kohtlemine, õigusriigi põhimõtete järgimine ja inimõiguste kaitsmine relvajõududes, diskrimineerimine seksuaalse sättumuse alusel ning teised teemad; viitab oma 19. juuni 2008. aasta resolutsioonile ELi–Venemaa 26.–27. juuni 2008. aasta tippkohtumise kohta Hantõ-Mansiiskis⁽²⁾; väljendab taas muret seoses inimõiguste kaitsjate halveneva olukorraga ja valitsusväliste organisatsioonide raskustega registreerimisel ning tegutsemisel; väljendab veelkord muret ekstremismivastase seaduse üle, mis võib takistada teabe vaba liikumist ja võimaldada Venemaa ametivõimudel veelgi piirata sõltumatute ajakirjanike ning poliitiliste vastaste sõnavabadust; väljendab kooskõlas Amnesty Internationali 2008. aasta aruandega lisaks muret seoses sellega, et prokuratuur ei austa jätkuvalt Mihhail Hodorkovski ja tema äripartneri Platon Lebedevi õigust õiglasele kohtupidamisele kooskõlas rahvusvaheliste nõuetega, ja avaldab sügavat kahetsust Jukose endise aseesimehe Vassili Aleksanjani kohtlemise pärast, kelle keeldumise tõttu anda

⁽¹⁾ ELT C 41 E, 19.2.2009, lk 82.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0309.

Neljapäev, 7. mai 2009

valetunnistus Mihhail Hodorkovski vastu lasid Venemaa ametivõimud tema tervislikul seisundil halveneda surmaeelse staadiumini; kutsub koos Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assambleega Venemaa ametivõime üles „kasutama kõiki olemasolevaid seaduslikke vahendeid”, et saavutada Igor Sutjagini ja Valentin Danilovi vabastamine; tervitab Mihhail Trepaskini vabastamist; väljendab sügavat kahetsust, et ODIHRI valimisvaatluse missioon Venemaa presidendivalimistele 2008. aasta märtsis tuli tühistada Venemaa ametivõimude poolt valimisvaatluse missioonile kehtestatud piirangute tõttu;

92. võtab teadmiseks Vahemere lõunakaldal asuvaid riike (Maroko, Tuneesia, Liibanon, Jordaania, Egiptus, Iisrael ja Palestiina omavalitsus) kaasavate inimõiguste allkomisjonide olemasolu, mis on sätestatud Euroopa naabruspoliitika raames, ja palub, et nõukogu ja komisjon asutaksid inimõiguste allkomisjonid kõikide naaberriikidega; kordab oma üleskutset parlamendiliikmetele ühineda ettevalmistustega selliste allkomisjonide koosolekuteks ning olla informeeritud nende tulemustest; tervitab komisjoni kõnealuses riigis asuva delegatsiooni ja komisjoni Brüsselis asuvate asjaomaste talituste konsultatsioone kodanikuühiskonnaga nii enne kui pärast seda; peab siiski küsitavaks kasutatavate meetodite ja eriti nendes allkomisjonides peetud arutelude hindamise kriteeriumide tulemuslikkust ja sidusust; usub, et need allkomisjonid peaksid võimaldama konkreetseid järelemeetmeid tegevuskavas sisalduvatele inimõiguste küsimustele, kuid rõhutab, et inimõigustealased arutelud ei tohiks kindlasti piirduda kõnealuste allkomisjonidega, ning rõhutab, et on oluline kooskõlastada tegevust teiste allkomisjonidega, mis tegelevad inimõiguste küsimustega, näiteks migratsiooniga; rõhutab vajadust lisada nimetatud teemad kõige kõrgemal tasemel poliitilise dialoogi, et suurendada selles valdkonnas ELi poliitika sidusust; on veendunud, et Euroopa naabruspoliitika, nagu see on kavandatud ja struktureeritud (tegevuskava, järelemeetmete aruanne ja allkomisjonid), võiks tõeliselt võimendada inimõiguste edendamist, kui Euroopa Liit näitaks sidusalt, süstemaatiliselt ja laiaulatuslikult üles tõelist poliitilist tahet tagada inimõiguste ülimuslikkuse austamine; usub seetõttu, et inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete austamine peab olema eeltingimus suhete tihendamiseks liidu ja kolmanda riigi vahel; Liibüaga raamlepingu sõlmimise kontekstis kutsub nõukogu ning komisjoni üles pöörama vajalikku tähelepanu dialoogile ja koostööle inimõiguste valdkonnas;

93. avaldab tõsist kahetsust hiljutise sõjategevuse eskaleerumise ja humanitaarolukorra edasise halvenemise pärast Gazas, väljendades samal ajal oma tingimusteta kaastunnet Lõuna-Iisraeli tsiviilelanikkonnale; nõuab tungivalt, et kõik osalised rakendaksid täielikult ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1860(2009), et tagada püsiv relvarahu; rõhutab tungivat vajadust tõhusa aruandluse järele rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste juhtumite kohta; tervitab seoses sellega ÜRO inimõiguste nõukogu otsust lähetada sõltumatu andmete kogumise missioon uurima kõikide poolte sõjakuritegusid ja tõsiseid inimõiguste rikkumisi hiljutise konfliktiga Gaza sektoris; nõuab tungivalt, et kõik pooled teeksid koostööd ÜRO inimõiguste uurijatega; märgib 27. jaanuari 2009. aasta välissuhete nõukogu kohustust jälgida lähedalt nimetatud uurinuid ja nõuab, et komisjon otsustaks koostöös liikmesriikidega uurimistulemustele järgneva tegevuse üle;

94. tunnustab ELi-Uzbekistani inimõigustealase dialoogi teist vooru, mis toimus 5. juunil 2008. aastal; märgib ära Taškendis 2. ja 3. oktoobril 2008. aastal toimunud meediavabaduse seminari; on siiski seisukohal, et seminar ei saavutanud oma eesmärki pakkuda avatud arutelu inimõiguste rikkumise ja meediavabaduse kohta Usbekistanis, nagu algselt kavandati; märgib, et Andidžoni massimõrva küsimuses ei ole sõltumatut rahvusvahelist uurimist toimunud ja inimõiguste olukord Usbekistanis ei ole sugugi paranenud; tervitab kahe inimõiguste kaitsja – Dilmurod Mukhiddinovi ja Mamarajab Nazarovi vabastamist; mõistab hukka inimõiguste kaitsjate ja sõltumatute ajakirjanike vangistuse poliitiliselt motiveeritud süüdistuste alusel ning nõuab tungivalt, et Usbekistani ametivõimud vabastaksid kõik inimõiguste kaitsjad ja muud poliitvangid; väljendab taas sügavat muret sõltumatu ajakirjaniku Salijon Abdurahmanovi ja inimõiguste aktivisti Agzam Turgunovi vangistamise üle; märgib ära nõukogu 13. oktoobri 2008. aasta otsuse Usbekistani kohta; nõuab tungivalt, et Usbekistani ametivõimud nõustuksid riigi Human Rights Watchi uue direktori akrediteerimisega ja võimaldaksid sel organisatsioonil ning teistel rahvusvahelistel organisatsioonidel ja valitsusvälistel organisatsioonidel takistusteta tegutseda; palub Usbekistanil teha täiemahulisel ja tulemuslikult koostööd ÜRO piinamise ja sõnavabaduse küsimuste eriraportööriga ning tühistada piirangud valitsusväliste

Neljapäev, 7. mai 2009

organisatsioonide registreerimisele ja tegevusele Usbekistanis; märgib, et nõukogu otsustas mitte uuendada reisi piiranguid teatud inimestele, kellele on viidatud ühises seisukohas 2007/734/ÜVJP⁽¹⁾, mis peatati vastavalt nõukogu 15.–16. oktoobri 2007. aasta ja 29. aprilli 2008. aasta otsustele; tervitab asjaolu, et nõukogu on siiski otsustanud 12 kuuks pikendada nimetatud ühises seisukohas kehtestatud relvaembargo; kutsub nõukogu ja komisjoni üles Usbekistani üldist inimõigustealast olukorda üle vaatama; kordab oma üleskutset vabastada viivitamata poliitilised vangid; võtab teadmiseks ELi eesistujariigi 17. detsembri 2008. aasta deklaratsiooni üksikjuhtumite kohta;

95. tervitab asjaolu, et Euroopa Liit ja Türkmenistan pidasid 2008. aasta juulis inimõigustealase dialoogi esimese vooru; tunneb heameelt Türkmenistani inimõiguste olukorra probleemide tõstatamise üle, eriti arvamus- ja kogunemisvabaduse, kohtusüsteemi sõltumatuse ja kodanikeühiskonna toimimise osas; tuletab meelde oma 20. veebruari 2008. aasta resolutsiooni ELi Kesk-Aasia strateegia kohta⁽²⁾ ning kordab, et Türkmenistan peab olulisimates valdkondades edu saavutama, et ELiga vaheleping sõlmida, muu hulgas peab ta lubama Rahvusvahelise Punase Risti komiteele vaba ja piiranguteta juurdepääsu, reformima oma haridussüsteemi vastavalt rahvusvahelistele standarditele, vabastama tingimusteta kõik poliitvangid ja meelsusvangid, tühistama valitsuse seatud takistused reisimisele ning võimaldama valitsusvälistel organisatsioonidel ja inimõiguste ühendustel riigis vabalt tegutseda; kutsub nõukogu ja komisjoni üles enne vahelepingu sõlmimist sõnastama selgelt konkreetsed edusammud inimõiguste valdkonnas ning võtma sel eesmärgil vastu kava vastavusse viimise selgete tähtaegadega;

96. toetab nõukogu soovi alustada inimõigustealaseid dialooge ka kõikide ülejäänud Kesk-Aasia riikidega; nõuab, et need dialoogid oleksid orienteeritud tulemustele ning oleksid kooskõlas Euroopa Liidu suunistega kolmandate riikidega peetavate inimõigustealaste dialoogide kohta, tagades kodanikuühiskonna ja Euroopa Parlamendi kaasamise; nõuab, et dialoogide alustamiseks oleks olemas vajalikud ressursid nõukogu ja komisjoni sekretariaadis;

97. märgib, kui tähtsad on nii Türgi kui ka ELi poolt Türgi ELiga ühinemisprotsessiga seoses võetud kohustused käimasolevate Türgi inimõigustealaste reformide jaoks; peab valitsuse otsust lubada kurdi televisiooni saadete edastamist positiivseks sammuks sõnavabaduse suunas Türgis; peab siiski kahetsusväärseks asjaolu, et parlamendis ja poliitilistes kampaaniates on kurdi keele kasutamine endiselt keelatud; kordab, et vaja on edasisi õigusloomereforme, selleks et tagada vähemuste austamine ja kaitse ning täielik sõnavabadus nii õigusaktides kui ka praktikas, kooskõlas Euroopa inimõiguste konventsiooni ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikaga; märgib murega, et mingit edu ei ole saavutatud inimõigustealaste õigusaktide, eelkõige OPCATi, ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ning Euroopa inimõiguste konventsiooni lisaprotokollide nr 4, 7 ja 12 ratifitseerimise osas;

98. nõuab tungivaltp, et Pakistani valitsus astuks asjakohaseid samme inimõiguste olukorra parandamiseks Pakistanis; tuletab meelde Amnesty Internationali taotlust, milles nõuti endise presidendi Pervez Musharraf'i poolt 2007. aastal ebaseaduslikult ametist kõrvaldatud kohtunike ametisse ennistamist; tervitab asjaolu, et EL saatis 2008. aasta veebruaris toimunud parlamendivalimistele sõltumatu valimisvaatluse missiooni; märgib rahuloluga, et valimised põhinesid konkurentsil ja nende tulemusena kasvas üldsuse usaldus demokraatia-protsessi suhtes; märgib, et EL on pühendunud demokraatlike institutsioonide tugevdamisele, ning kutsub nõukogu ja komisjoni üles toetama liikumist demokraatia nimel, mille algatas kohtunikud ja advokaatuur, eelkõige kutsete laiendamisega mõnele nende esindajale, sealhulgas hr Choudhryle; rõhutab, et Pakistaniga dialoogi jätkamise raamistikus peavad inimõigused olema ELi üks peamistest prioriteetidest;

⁽¹⁾ Nõukogu ühine seisukoht 2007/734/ÜVJP, 13. november 2007, Usbekistani vastu suunatud piiravate meetmete kohta, (ELT L 295, 14.11.2007, lk 34).

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0059.

Neljapäev, 7. mai 2009

99. tervitab nõukogu ettepanekut algetada inimõigustealane dialoog mitme Ladina-Ameerika riigiga; rõhutab, et nimetatud dialoogid peaksid vastama kindlakäeliste, konkreetsetele ja saavutatavatele nõudmistele inimõiguste valdkonnas, millega kaasnevad samuti ELi institutsioonide kohustused suhetes asjaomaste riikidega; rõhutab, et soovitatav on kaasata Kesk-Ameerika riigid; võtab teadmiseks kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti allkirjastamise Kuuba valitsuse poolt 2008. aasta veebruaris; nõuab nimetatud paktide ratifitseerimist ilma reservatsioonideta; palub Kuuba valitsusel vabastada kõik poliitvangid ning austada allkirjastatud lepingutega kaitstud õigusi; võtab teadmiseks nõukogu 20. juuni 2008. aasta otsuse tühistada mitteametlikud sanktsioonid Kuuba vastu; märgib, et nõukogu otsustab 2009. aastal, kas jätkata poliitilist dialoogi Kuubaga, sõltuvalt sellest, kas inimõiguste osas on olukord oluliselt paranenud või mitte;

100. kutsub Venemaad kui okupatsioonivõimu Gruusias üles järgima Abhaasias ja Lõuna-Osseetias inimõigusi, kaasa arvatud kodanike õigust oma koju naasta; kutsub kõiki osapooli üles jätkama oma kohustuste täitmist vastavalt 12. augusti ja 8. septembri 2008. aasta kokkulepetele; palub kõikidel asjaomastel valitsustel jätkata üksikasjalike kaartide ja teabe esitamist kõikide konfliktist haaratud alade kohta, kuhu visati kobarpomme, et lihtsustada kobarlaskemoona kõrvaldamist ja muuta need alad kodanikele ohutuks; on seisukohal, et mõlemad valitsused peaksid tagama, et avalike infokampaaniatega teavitataks üldsust lõhkemata laskemoona ohtudest; kutsub vastutavaid valitsusi üles nõustuma rahvusvaheliste inimõiguste vaatlejate saatmisega Lõuna-Osseetiasse ja Abhaasiasse;

101. väljendab muret edusammude puudumise pärast inimõiguste olukorras Birmas, eriti pidades silmas 2010. aastasse kavandatud eelseisvaid valimisi; mõistab hukka üle saja Birma opositsiooni liikme hiljutise vahistamise ja süüdimõistvad kohtuotsused pärast näidisprotsesse ning neile määratud karmid karistused; nõuab tungivalt, et Birma valitsus vabastaks koheselt kõik poliitvangid; on seisukohal, et Euroopa Parlament peaks saatma Birmasse kaaluka missiooni, kuivõrd kõikidest sanktsioonidest hoolimata ei ole praegu olukord inimõiguste alal endiselt paranemas, ja et rahvusvahelist survet Birma režiimile tuleb tugevdada;

Nõukogu ja komisjoni tegevuse, kaasa arvatud kahe eesistujariigi tulemuslikkuse üldine analüüs

102. kutsub nõukogu eesistujariiki üles keskendumisele inimõiguste küsimustes erilist muret tekitavatele riikidele;

103. tunneb heameelt Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta 2008 raames toimunud sündmuste ja diskussioonide üle ning märgib rahuloluga ära kahe eesistujariigi algatused;

104. tervitab kümnendat Euroopa Liidu valitsusväliste organisatsioonide inimõiguste foorumit, mille korraldasid eesistujariik Prantsusmaa ja komisjon, mis toimus 10. detsembril 2008. aastal, mille teemaks oli inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäev ning millel keskenduti eeskätt naiste diskrimineerimisele;

105. nõuab Euroopa Liidult suuremaid jõupingutusi ja otsustavamalt tegutsemist, et saavutada Darfuri konfliktile poliitiline lahendus ja lihtsustada üldise rahuleppe rakendamist; rõhutab, et on vaja teha lõpp karistamatusele ja kehtestada ÜRO Julgeolekunõukogu sanktsioonid; tervitab Rahvusvahelise Kriminaalkohtu poolt Darfuriga seoses väljastatud vangistuskäsku, mis tuleb täita võimalikult kiiresti;

106. tervitab ÜRO Julgeolekunõukogu 24. septembri 2008. aasta resolutsiooni 1834, millega pikendati ÜRO missiooni mandaati Kesk-Aafrika Vabariigis ja Tšaadis kuni märtsini 2009, samuti ÜRO kavatsust anda luba ÜRO sõjalise üksuse paigutamiseks, mis jätkaks EUFOR Chad/CARi tegevust nii Tšaadis kui ka Kesk-Aafrika Vabariigis;

Neljapäev, 7. mai 2009

107. tervitab asjaolu, et nõukogu koostab ja uuendab pidevalt nimekirju tähelepanu keskpunktis olevatest riikidest, lähtudes sellest, missuguseid täiendavaid ühiseid jõupingutusi on tehtud, rakendamaks Euroopa Liidu suuniseid laste, relvastatud konfliktide, surmanuhtluse (nn üleminekumaades, inglise keeles countries on the cusp) ja inimõiguste kaitsjate kohta;

108. kordab oma nõudmist, et kõigis inimõigusi ja demokraatiat käsitlevates diskussioonides kolmandate riikidega, vahendites, dokumentides ja raportites, sealhulgas inimõigusi käsitlevates aastaaruannetes, käsitletaks otseselt diskrimineerimist puudutavaid küsimusi, kaasa arvatud rahvus- ja keelelisi vähemusi, usuvabadust, sealhulgas sallimatust mis tahes usu suhtes, ning vähemusoskuse kuuluvate isikute diskrimineerimist, kastipõhist diskrimineerimist, põliselanike õiguste kaitsmist ja edendamist, naiste inimõigusi, laste õigusi, puuetega inimesi ja ka vaimse puudega inimesi ning kõiki seksuaalseid sättumusi ja soolisi identiteete esindavaid inimesi puudutavaid küsimusi, ja kaasataks täies mahus nende organisatsioonid nii Euroopa Liidus kui vajaduse korral ka kolmandates riikides;

109. märgib ära eesistujariigi Prantsusmaa initsiatiivi luua uue väljakutsena Vahemere Liit, eesmärgiga edendada demokraatiat ja inimõiguste järgimist Vahemere piirkonnas; rõhutab, et kui Euroopa Liit töötab Vahemere piirkonna jaoks välja uusi algatusi, ei tohi sellega väheneda tähelepanu vajalike reformide edendamisele demokraatiat ja inimõiguste vaimus selles piirkonnas ega nende reformide prioriteetsus;

Komisjoni välisabiprogrammid ning demokraatiat ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend (EIDHR)

110. tervitab asjaolu, et parlamendi prioriteete on EIDHRI 2007. ja 2008. aasta programmitööd käsitlevates dokumentides arvesse võetud;

111. nõuab, et uuendataks elektroonilisi kogumikke, mis peaksid katma kõiki EIDHRI organiseeritud projekte geograafiliselt ja temaatiliselt;

112. märgib rahuloluga ära huvi, mida näidati üles projektide esitamise vastu seoses uue eesmärgiga toetada inimõiguste kaitsjaid ja võimaldada kiiret tegutsemist nende kaitseks; märgib, et komisjon on nende projektide elluviimiseks valinud välja 11 abisaajat ja loodab, et reaalselt tegevust alustatakse 2009. aasta alguses;

113. kutsub taas komisjoni üles kohandama nii peakontorites kui ka delegatsioonides EIDHRI rakendamiseks eraldatud töötajate arvu, nii et võetaks arvesse selle uue rahastamisvahendi eripärasid ja probleeme;

114. kutsub komisjoni üles tagama Euroopa Liidu poliitiliste prioriteetide ja tema poolt toetatavate projektide ja programmide vaheline sidusus, eelkõige seoses kahepoolse programmitööga, mida ta teostab kolmandate riikidega;

Valimisabi ja valimisvaatlused

115. märgib rahuloluga, et EL kasutab demokraatiat edendamiseks kolmandates riikides üha rohkem ära valimisabi ja valimisvaatlusi, edendades sellega inimõiguste, põhivabaduste ja õigusriigi põhimõtete järgimist, ja et kõnealuste missioonide kvaliteet ja sõltumatus pälvib laialdast tunnustust;

116. rõhutab, et ELi terviklik meetoodika, mis hõlmab kogu valimistsükli ja nii valimisabi kui ka valimisvaatlusi, on ELi jaoks väga edukaks osutunud, mistõttu liidust on saanud juhtiv rahvusvaheline valimisvaatlusorganisatsioon;

Neljapäev, 7. mai 2009

117. tunneb heameelt esimese ELi valimisvaatluse käsiraamatu üle, mis ilmus 2008. aasta aprillis; märgib rahuloluga, et sooküsimustele on selles pühendatud eraldi osa; märgib, et uues käsiraamatus antakse terviklik ülevaade ELi valimisvaatlusmissiooni metoodikast ning kirjeldatakse, kuidas missioone kavandatakse ja läbi viiakse, samuti seda, kuidas kasutatakse rahvusvahelisi standardeid hindamises ja aruandluses;

118. nõuab suuremat valvsust seoses nende riikide valiku kriteeriumidega, kus valimisabi andmine/valimisvaatlused toimuvad, ning seoses rahvusvahelisel tasandil kehtestatud meetodite ja eeskirjade järgimisega, eelkõige selles osas, mis puudutab missiooni sõltumatut iseloomu;

119. nõuab veel kord, et valimisprotsess, kaasa arvatud valimiseelsed ja -järgsed etapid, kaasataks asjaomaste kolmandate riikidega peetava poliitilise dialoogi eri tasanditesse eesmärgiga tagada ELi poliitikavaldkondade sidusus ja kinnitada veel kord inimõiguste ja demokraatia üliolulist rolli;

Inimõiguste süvalaiendamine

120. kutsub komisjoni üles jälgima ka edaspidi tähelepanelikult üldise soodustuste süsteemi (GSP+) eeliste võimaldamist riikidele, kus on tõsiseid puudujääke ILO kaheksa konventsiooni rakendamisega põhiliste töönormide, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rikkumise või vangide töö kasutamise osas; palub komisjonil töötada välja kriteeriumid, mille alusel otsustada, millal tuleks riik GSP soodustustest inimõiguste rikkumiste tõttu ilma jätta;

Majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised õigused

121. rõhutab, et majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised õigused on sama tähtsad kui kodaniku- ja poliitilised õigused; juhib tähelepanu ELi lubadusele toetada aastatuhande arengueesmärkide saavutamist, nagu on kinnitatud Euroopa Ülemkogu 2007. aasta detsembri ja 2008. aasta juuni järeldustes;

122. kutsub Euroopa Liitu üles süvalaiendama välissuhetes kolmandate riikidega majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste kaitset, lisades seda teemat regulaarselt kolmandate riikidega peetavate inimõigustealaste dialoogide ja konsultatsioonide päevakorda ning nõudes majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti vabatahtliku protokollide rakendamist, eriti eesmärgiga tagada selle kaebuste menetluskorra toimimine;

123. kutsub nõukogu ja komisjoni üles tagama majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste sidusus ELi arengu-, väliskaubandus- ja inimõigustealase poliitikaga ning luua sellega seoses teenistustevaheline tööühm nimetatud õiguste küsimuses;

124. rõhutab, et inimõigused tähendavad ka õigust toidule, normaalsele eluasemele, haridusele, veele, maale, inimväärsele tööle, sotsiaalkindlustusele ja õigust moodustada ametiühinguid, ning et on eriti oluline tagada need õigused äärmiselt haavatavatele rühmadele, nagu vähimarenenud riikide elanikud, konfliktijärgsete riikide või kiiresti areneva majandusega riikide elanikud, põlisrahvad, kliimamuutuse põgenikud, ümberasujad jne;

125. kutsub komisjoni üles tegema erilisi pingutusi, et tagada õigus toidule praeguse toidukriisi ja üldise majanduskriisi tingimustes;

126. rõhutab vajadust edendada ettevõtjate sotsiaalset vastutust ja kohustada rahvusvahelisi äriühinguid, mille peakontor asub ELi liikmesriigis, järgima oma tegevuses kolmandates riikides ILO asjakohaseid reegleid;

Neljapäev, 7. mai 2009

127. märgib rahuloluga, et GSP+ kord, sidudes inimõigused rahvusvahelise kaubandusega, edendab nii säästvat arengut kui ka head valitsemistava, ning nõuab tõhusat järelevalvet olulise osa klausli järgimise üle;

128. kutsub veel kord nõukogu ja komisjoni üles esitama rahvusvahelisel tasandil Euroopa Liidu poolt algatusi võitluseks tagakiusamise ja diskrimineerimise vastu seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel, näiteks edendades resolutsiooni vastuvõtmist selles küsimuses ÜRO tasandil ja eraldades toetusi valitsusväliste organisatsioonidele ja osalistele, kes edendavad võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist;

Euroopa Parlamendi sekkumiste tõhusus inimõiguste küsimuses

129. loodab, et inimõiguste teemalised resolutsioonid ja muud olulised dokumendid tõlgitakse keeltesse, mida räägitakse piirkondades, mida vastav dokument käsitleb;

130. tunneb heameelt 18. detsembril 2008. aastal ÜRO Peaassamblee istungil tehtud murrangulise avalduse üle, mida toetas 66 riiki, sealhulgas kõik ELi liikmesriigid, ja milles kinnitati, et rahvusvaheline inimõiguste kaitse hõlmab seksuaalset sättumust ja soolist identiteeti, ning rõhutati veel kord mittediskrimineerimise põhimõtet, mille kohaselt tuleb inimõigusi kohaldada võrdselt kõigi inimeste suhtes, olenemata seksuaalsest sättumusest ja soolisest identiteedist;

131. kutsub nõukogu üles reageerima sisuliselt Euroopa Parlamendi ametlikes teatistes väljendatud soovidele ja muredele, eelkõige mis puudutab kiireloomulisi resolutsioone;

132. tuletab kolmandaid riike külastavatele Euroopa Parlamendi delegatsioonidele meelde, et nad peaksid süstemaatiliselt lülitama päevakorda ka parlamentidevahelise arutelu inimõiguste olukorra teemal ning kohtumised inimõiguste kaitsjatega, et saada otsestest allikatest teavet inimõiguste olukorra kohta asjaomases riigis ning pakkuda neile vajaduse korral rahvusvahelist nähtavust ja kaitset;

133. on veendunud, et üksainus, tugevdatud „inimõiguste” organ Euroopa Parlamendis oleks võimeline edendama sidusat, tulemuslikku, süstemaatilist ja laiahaardelist inimõiguste poliitikat parlamendis ning nõukogu ja komisjoni suhtes, eelkõige pidades silmas Lissaboni lepingu välispoliitilisi aspekte;

134. tervitab Sahharovi võrgustiku loomist, mis kuulutati välja Sahharovi auhinna 20. aastapäeval; usub, et see peaks kiiresti leppima kokku oma töökorras ja võtma kasutusele vajalikud vahendid, millega saavutada oma eesmärgid; kordab oma nõuet, et kõikidele Sahharovi auhinna laureaatidele ja eriti Aung San Suu Kyile, Oswaldo José Payá Sardiñasele, „Daamidele Valges” ja Hu Jiale tagataks juurdepääs Euroopa institutsioonidele; kahetseb mis tahes märkimisväärse vastuse puudumist ELi pöördumistele Hiina, Birma ja Kuuba võimude poole seoses põhivabaduste, eriti sõnavabaduse ja poliitilise ühinemise vabaduse austamisega;

*

* *

135. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜROle, Euroopa Nõukogule ja Euroopa Koostöö- ja Julgeolekuorganisatsioonile ning käesolevas resolutsioonis nimetatud riikide ja territooriumide valitsustele.